

Zadnje vesti

Vreme: lepo in nekoliko gorke. Najvišja temperatura 75 stopinj, najnižja 54.

Vseh pet aspirantov za župansko kandidaturo v Clevelandu se je odločilo imeti kratke kampanje, vsaj za primarne volitve 4. oktobra. Eden teh kandidatov je navel 20 kincov gledališč v raznih delih mesta, kjer se bodo kazali brezplačni filmi, vmes pa bo nekaj kratkih političnih govorov. Politični shodi starega kalibra v dobi televizije in radija več ne vlečejo. Časi se spremiščajo!

Sovjetski ministrski predsednik Hruščev je v Moskvi imel razgovor s petimi ameriškimi senatorji. Povedal jim je, da dobri trgovinski odnosi med Ameriko in Rusijo niso le mogoči, temveč tudi zaželjni. Ampak za Rusijo tako trgovina ni življenske važnosti. Senatorji, ki so v Moskvi so: Kefauver, Young, Dworshak, Frear in Malone.

Klub temu, da je clevelandška policija vrgla v preiskovalni zapor par tucat znanih osebnosti v krogih črncev, ki so zapleteni v nepostavne loterijske igre, pa je eksplozija v avtomobilu prošlo soboto, v kateri je bila ena ženska ubita, druga pa ranjena, še zmerom nerešena. Zaprta črnci enostavno nočejo govoriti. Policijski šef zdaj grozi nastopiti z novimi, takoj kot masnimi aretacijami.

V gorah Južne Amerike se pojavlja nov orkan Hilda, ki utegne oplaziti Florido in Bahamske otroke.

V bližini velike ameriške letalske baze Tachikawa na Japonskem je kakih 5000 članov levčarskega delavskega gibanja vprizorilo bučne demonstracije. Zadnja poročila povedo, da je bilo v nemirih ranjenih 13 oseb, tako med policijo, kakor med delavci. Izgredi so bili protest proti uporabi zemlje kakih 150 farmerjev za povečanje letališča, ki ima biti rabljeno tudi za letala, ki bi nosila atomske bombe.

Policija v Filadelfiji je arretala Mr. in Mrs. Milton Schwartz, v katerih domu je umrla nedavno Doris Jean Ostreicher. Oba zakonca sta obtožena, da sta odgovorna za ilegalno operacijo, na kateri je Doris Jean Ostreicher umrla. Tudi bogata mati umrle mlade žene, Mrs. Herman R. Silver je obtožena istega zločina, češ da je pri njem pomagala, ker je želela, da se zakon med njeno hčerjo in poslicom Ostreicherjem razdare.

Zvezna velika porota je obtožila clevelandškega stavbenika Elmerja J. Benesa, da je utajil v davčnih prijavah za tri leta okrog \$170,000 dohodkov in da je zvezno blagajno s tem priskrajšal za \$98,000.

Sir Winston Churchill in njegova žena Lady Churchill sta včeraj obhajala 47. obletnico svojega zakoma. Žena slavnega državnika je nekoč na vprašanje, kaj da je smatrala za svojo najvažnejšo vlogo kot zakonska žena, podala tale odgovor: "To, da je Winston vedno jedel, kar je pač želel." Rekla je tudi, da moža ni nikoli smatrala za lepega, da je bil "zanimiv."

Indijske delavske unije naj bodo samo indijske!

NEW DELHI, Indija, 12. septembra—Indijsko industrijsko delavstvo je zaključilo svoj občni zbor. Na občnem zboru se je sprejela splošna resolucija, da naj tudi indijske delavske unije ostanejo samostojne brez tujega vpliva, naj pa delajo po naukih pokojnega Mahatma Gandhia. Indija je zase. Ne more iti po vzorih Sovjetske zveze ali Kitajske, ali britanskih delavskih unij. Tudi ne more posnemati delavske unije, Združenih držav.

Druga sprejeta resolucija gre za tem, da se industrijsko skoristi indijska delovna moč, ki gre v milijone in milijone, na drugi strani, da se odpravi brezposelnost in nepopolna zaposlenost.

Tudi Indija gre po gospodarskih načrtih, ki so predvideni za dobo petih let. Delavske unije zahtevajo, da se postavijo delavska samostojna stanovanja, da se posveti vsa pozornost srednjemu industriji; da se bogastvo pravčno razdeli; da se izvrši agrarna reforma; da delavstvo sodeluje pri vodstvu podjetij, surovine pa naj se porazdeljujejo enako po načrtu; cene kmetijskim pridelkom naj se določijo z zakonom; z zakonom naj se odstranijo vse zapreke v miru, ker tudi delavstvo je interesirano, da vlada v mladi indijski industriji mir.

"Indijska socializacija" je v tem, da delavci zahtevajo podprtavljenje naravnih zakladov, pa tudi v tem, da se ljudski izobrazbi posveti splošna državna pažnja z obveznim šolskim poukom.

Pri indijskih delavskih unijah so zastopniki glavne indijske politične stranke, kongresne stranke, ugotovili, da je program politične stranke, "kongresne stranke," ugotovili, da je program politične stranke in delavskih unij bistveno isti, obojni pa sloni na delu Mahatma Gandhia, ki je bil vse svoje življenje zoper vsako uporabo sile in za princip, da mora vsak Indijev verovati vase in v svojo osebno svobodo.

Državno tajništvo v Washingtonu je danes javilo, da se vprašanje študira.

Ogledalno Amerike

Amerika je znana po raznih dobrodelnih in kulturnih ustanovah. Izračunali so, da znaša premoženje vseh teh ustanov 5 milijard dolarjev, letno pa se izda za kulturne in dobrodelne namene 308,000,000 dolarjev.

Med ustanovami stojita v ospredju ustanovi Ford in Rockefeller.

Družba General Motors ima v Chicagu gospodarsko razstavo, ki prikazuje uporabo in moč električne sile, svede v praktičnih produktih. Pravi produkt družbe avtomobili vseh vrst ne pride v poštev. Na en sam dan je to razstavo obiskalo 173,539 oseb, skupno že preko milijona. Zanimanje za gospodarstvo ...

Predavanje in slike

Danes popoldne ob dveh se vrši v sobi št. 36 v prostorih glavne knjižnice program, pripravljen posebno za ljudi, ki so star nad 60 let. Vstopnila k programu je prosta. Skupina teh ljudi je organizirana v klubu "Live Long and Like It." Skupaj se snidejo po enkrat na teden v prostorih knjižnice, kjer se vršijo zanimive razprave in družbeni sestanki. Danes bo predavalna Mrs. Josie Zakrajšek, glavna tajnica Progresivnih Slovensk. Tema njenega predavanja bo "Potovanje po Jugoslaviji."

Jutri, v sredo zvečer ob osmih se vrši redna seja društva Washington št. 32 Z.S.Z. v načinu prostorih Slov. del. doma na Waterloo Rd. Vabi se vse članstvo, da se je udeleži.

Jutri, v sredo zvečer ob osmih se vrši redna seja društva Washington št. 32 Z.S.Z. v načinu prostorih Slov. del. doma na Waterloo Rd. Vabi se vse članstvo, da se je udeleži.

NAJLEPŠA, PA TUDI NAJBOLJ IDEALNA ŽENSKA

V Ameriki volijo vsako leto "Miss America." Amerika ima za vsake volitve take priprave kot nobena druga država. Predno kdo končno kandidira za političnega ali drugega kandidata, mora iti preko "primarnih volitev." Če pri teh propade, je izgubljen tudi pri pravih volitvah.

Tudi ko gre za volitev Miss America, gre za neke primarne volitve, za katere pa se rabi drug izraz, enako latinska tujka "preliminarne," kar pomeni v bistvu isto. Ne smemo si predstavljati, da se neko dekle postavi s svojo lepoto, pa misli, da je vse končano. Sodniki preiščejo jetra in obisti, tudi kaj zna, na katerem polju se duhovno udejstvuje prav po načelu, da "zdrav duh v zdravem in lepem lesu."

Za Miss America za leto 1956 je bila izvoljena Kay Ritchie, rojena v Nebraska, s stalnim bivanjem v Colorado. Dovrsila je visoko šolo, se ukvarja z dramatiko, pravi pa, da je za njo Shakespeare pretežek.

In primarne, oziroma preliminarne volitve? Predno so v Ameriki zbrali zadnje kandidatinje iz 48 držav, je pri preliminarnih volitvah pogorelo čez milijon tekmovalk ...

V San Pellegrino v Italiji so volili "idealno ženo." Ta naslov si je prizorila 25 letna Mar Franco Lao iz Uruguaia, poročena, žena arhitekta, mati otrok, ki se je izkazala: Da obvlada pet jezikov, da ljubi šport in literaturo, poleg tega pa so ji priznali, da je bila med 17 tekmovalkami — najboljša kuhanica.

Znižanje dohodnine

WASHINGTON, 12. septembra—Demokratski predlog, da se zniža osebna dohodnina za \$20 na glavo vsakega davkoplačevalca in \$20 na vsakega družinskega člena, ki je materialno odvisen od davkoplačevalca, je v prejšnjem kongresu propadel. Iz okolice predsednika Eisenhowera se je napovedalo, da bo prišel že pred prihodnjim kongresom v januarju 1956 Eisenhower s predlogom, da se osebna dohodnina zniža za 33 dolarjev na glavo davkoplačevalca in člane njegove družine.

V spodnji zbornici so danes iznesli predlog, da se to znižanje osebne dohodnine povisimo celo na \$50, na glavo davkoplačevalca, kakor tudi na vsakega od njega odvisnega člena družine.

K vprašanju se je oglasil republikanec Daniel Reed, ki je opozoril Amerikance naj se ne premagljivo z znižanjem osebne dohodnine. Reed se zavzema za močnejšo ameriško oboroženo silo, boji se pa, da bi v Ameriki ne prišli do "smrtnega sovražnika gospodarstva"—do inflacije.

Predavanje in slike

Te dni je odšel v Marietta, Ohio, kjer je vstopil prvo leto v Marietta kolegij, Anthony Zigman, sin pozname družine Mr. in Mrs. Anthony Zigman iz 835 Sable Rd.

V MOSKVI ŠE SESTANKI: MOLOTOV IN BRENTANO, KONRAD ADENAUER IN BULGANIN

AMERIKANI V MOSKVI; TUDI CHURCHILL SE JE JAVIL

MOSKVA, 12. septembra—Nemška delegacija je privedila včeraj zastopnikov sovjetske vlade prijateljski sestanek. Ta sestanek je bil družabnega značaja, trajal je več kakor dve uri. Razpoloženje na sestanku je bilo odlično, sestanek se je tudi filmal. Toda resna vprašanja, ki se tičajo Zapadne Nemčije in Sovjetske zveze, so bila na dnevnem redu danes na sestanku najprvo med obema zunanjima ministromi Nemcem Brentano in Rusom Molotovom, popoldne pa med predsednikoma vlad Konrad Adenauerjem in Nikolajem Bulganinom. Napoved je bila ta, da če ne bo nobenega uspeha v vprašanju zedinjene Nemčije in vrnitve nemških vojnih ujetnikov, nemška delegacija jutri v torek 13. septembra odpotuje iz Moskve.

Tudi če bi ne bilo uspeha v glavnih vprašanjih, bi se v Moskvi le nekaj doseglo. S sovražnostmi se ne pride nikamor. To je sprevidej tudi predsednik zpadnonemške vlade Konrad Adenauer, ki je že povabil sovjetsko vlado, da naj obišče prestolico Zapadne Nemčije Bonn in ki se je javil za pripravljenega, da se med obema državama na dosedanjih ustavovih diplomatski, čeprav omejeni odnosa. Poslaniki so lahko ugotovili, da so vsi stroji, oprema sploh ruskega izvora napravljeno po ruskih načrtih. Elektrarna je dovršljiva in v gradnji je bila na leto 200,000 kilovatov električne energije.

Ameriški poslanik v Moskvi Charles Bohlen je z drugimi poslaniki to elektrarno že obiskal. Elektrarna leži 66 milij južnozadnje od Moskve, poslaniki so se peljali do tovarne v lastnih avtomobilih. Podjetje ima dvoje poslopij. Prvo služi atomski produkciji elektrike, drugo proizvodnji elektrike na dosedanjih načinu. Poslaniki so lahko ugotovili, da so vsi stroji, oprema sploh ruskega izvora napravljeno po ruskih načrtih. Elektrarna enako moč od sto ton premoga. Njena kapaciteta znaša 5,000 kilovatov; je pa v gradnji še druga tovarna, ki bo proizvajala na leto 200,000 kilovatov električne energije.

Poslanik Bohlen svari

Ameriški poslanik v Moskvi Charles Bohlen je opozoril državno tajništvo v Washingtonu, naj bo previdno ko izdaja potnike za Sovjetsko zvezo, da ne bo razočaran. Nekateri člani ameriškega kongresa so se že pritožili, da jim v Sovjetski zvezi razkazujejo le muzeje in grobničo Lenina. Bohlen pravi, da obstajajo še vedno omejitve pri obiskih tujih turistov in naj si Amerikanci ne predstavljajo, da si bodo lahko vse ogledali, kar bodo hoteli.

Na današnjih sestankih se je obnovilo vprašanje Vzhodne Nemčije, ki naj se enako pogaja kot Zapadna Nemčija za Nemce. Kancler Konrad Adenauer te vzhodnonemške vlade ni priznal. Churchill se je oglasil

Razdeljena Nemčija, razdeljen Berlin med Sovjetsko zvezo in tri zapadne velesile ima za posledico politični davkobol. Ameriški predsednik Eisenhower je izdal knjigo "Crusade in Europe" in tej knjigi pravi, da bi moralni zapadni zavezniki zavzeti več Nemčije, kakor so jo zavzeli. Če pa niso šli preko reke Labe, je bil vzrok v tem, ker niso hoteli priti ob spodaj s Rdečo armado.

K vprašanju se je oglasil tudi predsednik britanske vlade, ki je v zadnji svetovni vojni vodil to vojno za Veliko Britanijo. Vprašanje je važno ravno radi sedanja konference v Moskvi. Winston Churchill je dejal:

"Če bi bili naši ameriški prijatelji poslušali opomine, ki smo jih dajali jaz in drugi, bi bile zapatno znižanje vojske zavzete celotni Berlin, na vsak način pa se zavzeli več nemškega ozemlja. Ker se ni to zgodilo—imamo sedaj povoje težave med Vzhodom in Zapadom, ko gre za nemško centralo Berlin in za deljenje, oziroma zedinjeno Nemčijo."

Amerikanci se oglašajo

V Moskvi je imelo pet ameriških senatorjev danes privaten sestanek s predsednikom sovjetske vlade Nikolajem Bulganinom in glavnim tajnikom komunistične stranke Nikito Kruščevim. Dobili so tudi dovoljenje, da obiščajo sovjetsko elektrarno, ki je gnana na atomski pogon. Ruske tovarne delajo; obiskal je tovoarno avtomobilov in je delo v tovarni napravilo na njega dober vtis. Rusko ljudstvo in ruske oblasti so do Amerikanov prijazne. Sparkman pa pravi, da mora biti ameriška zunanja politika v novih odnosih do Sovjetske zveze previdna, ameriška oborožena sila pa močna.

Novi grobovi

DR. ANTHONY F. VICHICK

Včeraj popoldne je preminil na svojem domu poznani zobozdravnik Anthony F. Vichick, star 50 let, stanujoč na 141 E. 196 St. Zobozdravništvo je prakticiralo 22 let, zadnjih 20 let na 791 E. 185 St. Studije zobozdravništva je dovršil leta 1933 v Loyola kolegiju. Bil je član Clevelandskega in čikaškega zobozdravniškega društva in moške družbe Gilmour Academy.

Tukaj zapiša soprogo Rose, rojena Darow, sina Donald, hčer Diana, tri brata, Frank, John in Joseph v East Chicago, Ind., dve sestri, Mrs. Mary Golubski in Mrs. Margaret Zupančič ter več sorodnikov. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 8.45 uri iz pogrebne cerkve Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Kristine ob 9.30 uri ter nato na pokopališče Calvary.

MIKE BOROVAC

Na svojem domu je umrl snotni Mike Borovac, stanujoč na 919 E. 129 St. Star je bil 57 let. Bolehal je zadnji dve leti. Doma je bil iz sela Zaluznica, od koder je prišel v Ameriko leta 1913. Delal je kot avtini mehanični pri Groff Tripp Co. Bil je član društva sv. Sava št. 1 SPZ.

Tukaj zapiša soprogo Angelo, rojena Vukmirovich, šest otrok: George, Mrs. Zora Schlappl, Vladimir, Mrs. Nadine Svir, Milicent in Daniel, šest vnukov in sestro Mrs. Kata Hrkalovich. Pogreb se vrši v četrtek popoldne iz Grdinovega pogrebne zavoda, 1053 E. 62 St., na rusko pravoslavno pokopališče.

JULIANN

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312

Issued Every Day

Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	6.00
For Three Months—(Za tri meseca)	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:

(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	7.00
For Three Months—(Za tri meseca)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

MAČKA OKROG VRELE KAŠE ...

(2)

Slovenski rod, ki se je naselil v Ameriki pred prvo svetovno vojno po ogromni večini ne more imeti prave slike o državi Jugoslaviji, razen po zemljevidu in kolikor je bral o njej.

Drugi manjši val slovenskega naseljevanja v Ameriko je šel v razdobju po prvi in pred drugo svetovno vojno. Nekatere je že zajela jugoslovanska šola. Srbohrvaščina, spoznavanje Jugoslavije, je bilo predmet šolskega pouka. Gre zopet za naseljence, ki so imeli praktično priliko, da so si ogledali novo državo Jugoslavijo z lastnimi očmi, bodisi, ker so bili pri vojakih; slovenski vojaki vojaški dolžnosti niso opravljali doma; bodisi, da so bili orožniki, ali pa so s trebuhom za kruhom šli po državi. Ta rod je imel priliko, da je dobil boljše poznanje o Jugoslaviji.

Zapisali smo primero, da kjer sta dva Slovenci, gre za tri politične stranke. Rod, ki se je naselil v Ameriko po prvi svetovni vojni, je imel doma v narodni Jugoslaviji, v kateri so se tudi Slovenci kolikor toliko svobodno politično razgibali, prvič v zgodovini, priliko, da je opazoval to politično življenje. Ne bo tajil tudi danes, da ko je šlo za vlado, je šlo tudi za opozicijo. Doma je veljal princip, da kar je bilo na vladi, je bilo za pristaše vladnih strank absolutno vse dobro, kar je delala vlada za opozicijo pa absolutno vse zanič. To politično orientacijo smo prinesli tudi s seboj. Kako vse drugače je drugod, na primer v kongresu v Washingtonu ali v parlamentu v Londonu. Že sama zdrava pamet nas uči, da ne moremo nikdar trdit, da je nekaj absolutno dobro, drugo pa absolutno slabo. Če naj bo politika zdrava in koristna, mora biti življenska. Tako gledajo na njo politično zreli in vzgojeni narodi. Jetorej spričo naših političnih skušenj nujno tudi za nas tu v Ameriki, da na novo Jugoslavijo nekdo gleda kot na absolutno dobro, drugi zopet kot na absolutno slabo—je pač tako.

V zadnjem času je šlo veliko število Slovencev na obisk v stari kraj. Po povratku so se nekateri oglasili z dopisi po časopisih, pa so večinoma opisovali ožji krog svojih sorodnikov, potovanja in so bili vsi ti dpsi skoraj enaki. Brali smo tudi kritike teh dopisov. Češ, da naj povrtniki povedo kakšno je splošno življenje v starem kraju, kaj so videli dobrega, kaj so videli slabega. Večina v to jabolko ni vzrznila. Velja, "da mačka okrog vrele kaše!"

Brali pa smo možate dopise, žal premalo, ki so v kratkih besedah skušali opisati stanje kot je. Tukajšnji Amerikanci, ki bi radi vedeli za izvore raznih pomanjkanj v Jugoslaviji in ki so navezani le na angleške vire v pisani besedi, so se možato spraševali kje je vzrok, priznali pa tudi, da ga sami ne najdejo. Mi bi najprvo opozorili na to, da ima vsaka slovenska družina v Ameriki, pa tudi posameznik pisma iz domovine, pa naj jih prebere tudi ko bere te vrstice. Svojim sorodnikom bo najbrže največ verjet.

Nam gre za prikazanje položaja, ki je bil in ki je. Iz ozemlja sedanja Jugoslavije se je izselilo v raznih dobach največ Slovencev in Hrvatov, manj pa Srbov, največ zopet v Združene države. Zakaj smo se izseljevali? Ne samo ker nam ni dišala vojaška sukunja, ker so bili doma v družinah prepričani in podobno, temveč tudi radi tega, ker smo se morali, ker nismo imeli doma nobene gospodarske bodočnosti. Če pa je šlo iz ozemlja sedanja Jugoslavije ven v tujino največ Slovencev in Hrvatov, manj pa Srbov, je to neizpodobiten dokaz, da je bil in je socialni položaj med Slovenci in Hrvat v starem kraju slabši kot pa je položaj Srbov. Z drugimi besedami—zemlja, na kateri bivajo Srbi, svoje ljudi lažje preživlja kot pa Hrvatska ali Slovenija. Zemlja se ne bo spremenila čez noč, splošne razmere se enako ne bodo. Zemlja s svojim bogastvom, pa tudi s svojo revščino ostane to kar je. Nekaj se da iz nje izseliti. Toda iz Krasa ne bomo napravili rodotovitnih polj. Kmalu po zadnji vojni je šla po Jugoslaviji parola "za zadruge," za ribarske zadruge, tudi na Krasu. "Zadrugo imamo, sedaj nam pa dajte še vodo in rib!" so dejali.

Urednikova pošta**PROSLAVA S.N.P.J. IN DRUGE NOVICE IZ CALIFORNIE**

FONTANA, Calif.—Ker sem dobila pobudo v mojem prvem dopisu, se zopet danes oglašam.

Najprvo naj poročam kako smo proslavili Delavski dan. Bilo je prav lepo vključ vročini, ki je dosegl 110 stopinj. Prišlo je veliko ljudi na našo proslavo S.N.P.J. Dneva, ki se je vršila kar tri dni. V nedeljo je bil prvi koncert tukajšnjega novo ustanovljenega pevskega zboru, ki je zelo lepo zapel angleške in največ slovenske pesmi. Posebno mi je ugajala pesem "Kje je moj mili dom, kjer so me zibali mama moja." To je včasih tako lepo prepeval Mr. Anton Subelj v Clevelandu. Pevci tega zboru so večina tukaj rojeni in so se v prav kratki dobi prav dobro naučili slovenske pesmi.

Fontana je tukaj nekaka metropola na južno-vzhodu kot je Cleveland, Ohio, na vzhodu. Sem prihaja vedno več slovenskih družin, ki si tukaj kupijo domove. Posebno je veliko starejših ki pridejo sem radi bolj zdravega podnebja. Zrak je tukaj čist in suh. Tudi iz Clevelandu se jih je že veliko preselilo sem in že zmeraj prihajajo. Nekaj naročnikov tega našega lista me je naprosilo, da se naj večkrat oglašim, da bodo tudi drugje, posebno v Clevelandu, vedeli kako je tukaj.

Naj se tukaj malo opisem kako me je vedno veselila šola, da bi si pridobila višje izobrazbo, ali ker sem bila gruntarska hči, moj oče ni videl potrebe za šolo. Rekel je učitelju, da za dekleta ni treba šol ampak samo za fantje, da postanejo duhovniki. Tako so govorili očetje pred petdesetimi leti. Meni je umrla mati ko mi je bilo komaj 10 let, ko mi je bila

Ako kateri mojih faranov iz Ajdovca, katerih je največ v Clevelandu in okolici, pride v California, vabim, da pride nas obiskati. Zelo bom vesela videti moje farane.

Tukaj zdaj že en celi teden vlažna huda vročina čez sto stopinj. Grozje prav lepo kaže letos. Sedaj že zori in tako tudi drugo sadje, katerega je tukaj dosti. Jaz se sadja v polni meri poslužujem, tako tudi sočivja. V

Californiji je celo zimo dosti svežega sočivja, ker vse po dvakrat na leto sejejo. Torej za danes naj zadostuje, pa se še drugi

čaj kaj več oglašam. Pozdravljam lepo vse čitatelje tega lista in uredništva, posebno Mr. Lunka, katerega osebno poznam.

Frances Lukanic.

Zahvala Progresivnih Slovencov krožka št. 3

EUCLID, Ohio—Praznik Delavškega dne smo praznovali na izletniških prostorih S.N.P.J. v zelo prijetni in veseli družbi.

Marsikateri se je že izrazil, da je bilo vse tako živahnino in veselo na našemu pikniku. Kako ne bi bilo, saj so člani pevskega zobra Slovan z našimi članicami takoj lepo prepevali, da nam je bilo kar žal, ko smo se moral podati domov zaradi pozne ure.

Sem gotova, da kdor nosi pesem v svojem srcu, ta nima prostora za zlo in sovrašto.

V nedeljo, 18. septembra se odpeljemo na izlet v Detroit, Mich. Ob 6. uri zjutraj nas bo bus čakan pred Ameriško jugoslovenskim centrom na Recher Ave. Prosim vse, katere boste šle z nami, da pridete pravočasno. Na svidenje!

Mary Kobal.

MORDA SE NE VESTE . . .

...da je največja globina Jadranškega morja 1330 metrov...

...da je najvišji višinski observatorij v Kolumbiji na višini 6000 metrov...

...da je največje sladkovodni kanal na svetu, Baland, v ZDA, v bližini Niagarskih slapov. Globok je 9 metrov in lahko plovejo v njem ladje do 2000 ton nosilnosti...

...da je otok Formoza, ki ga hočejo osvoboditi Kitajci kuomintanških čet, oddaljen samo 160 km od kitajske kopne zemlje...

SMRT V NARASLEM POTOKU

Gospodinja Antonija Skubic iz Meniske vasi pri Dolenskih Toplicah se je 27. julija po kosiu odpravila plet korenje. Na njej je moral preko potoka Radeca, ki je zaradi deževja močno narasel. S čolnom se je podala preko potoka pri Rodinovem milnu v Selih. Ker je šla preblizu jezu, jo je tok zanesel čez jez, pri čemer je padla v potok. Iz vode so jo potegnili 800 metrov nizje od kraja nesreče, vendar ne članice, pristopite k nam, daje bila že vsaka pomoč zaman.

SADNI ČAJI-ZDRAVILO

Sadne čaje v mnogih deželah zelo pogosto imenujejo vitaminčke čaje, ker jih izdelujejo v glavnem iz raznega sadja, predvsem divjega, v katerem je mnogo vitaminov. Izdelujejo pa jih tudi iz plemenitega sadja. Iz gozdne, divjega sadja izdelata sočiva, čokolade in kakao, ki jih uživajo milijoni ljudi. Prva leta po vojni v mnogih deželah teh pridelkov tropičnih področij ni bilo moč dobiti. Ljudje so iskali nadomestke.

In tako so začeli kot enega izmed nadomestkov za kitajski čaj uporabljati tudi razne aromatične rastline iz naših krajev. Med prvimi je bil šipak. Po drugi svetovni vojni pa si vse države prizadevajo, da bi zgradile tovarne za precejanje neprevrtenih sadnih sokov. V nekaterih deželah pride na prebijalca nad 100 litrov sadnih sokov letno.

Zadnjih nekaj let posvečamo tudi pri naših panogih predelovanju rastlin čedalje večjo potornost. Zgradili smo že več manjših in večjih precejevalnic sadnih sokov. Mi imamo zelo dobro sadje, obilo najrazličnejšega plemenitega v divjega sadja, torej vse pogoje za razvoj nove panoge narodnega gospodarstva. Seveda bo s proizvodnjo tekočega sadja nastalo vprašanje odpadkov. Zato se vsiljuje potreba po njegovih predelavah v takšne izdelke, ki bodo ustrezali higieniskim in estetskim pogojem in ki bodo dostopni vsem kot cenem ljudski čaj.

Ti izdelki morajo biti vsekakor poceni, saj so izdelani iz odpadkov. Brez pomena niso, čeprav je sadni sok stržen sadja. V olupkih je zelo mnogo pektina in drugih koristnih sestavin, ki delujejo tudi kot zelo koristno zdravilo proti obolenjem na prebavilih, zlasti pa so učinkoviti proti otroški driski. Poletne červesne okužbe so zelo pogoste. Tudi v mnogih naših krajih so bile glavni vzroki velike umrljivosti otrok.

Z uporabo pektinskih in taninskih rastlinskih delov in nevarno otroško bolezen znatno omilimo, pa tudi ozdravimo. Razen tega v tem času ni kofeina, kar je zelo važno za ljudi, ki ne smejo piti kitajskoga čaja, kave ali drugih tekočin, v katerih so pušinski derivati.

Sadnega čaja seveda ni treba kuhati. Pripravimo ga takole: žlici čaja doljimo v čisto posodo del v vrčne vode. Posodo tako pokrijemo in pustimo tekočino stati 10 minut, potem pa jo odcedimo in osladimo. Če hočemo imeti močnejši čaj z več tamina in kishine, ga moramo pušiti dlje stati.

Najbolj je škodljiv dim prve zjutraj pokajene cigarete

Na zasedanju mednarodnega društva za profilaktično medicino v Poreču ob Vrbskem jezeru je govoril dnajški profesor Fellinger o novih doganjih na področju vpliva nikotina na ožilje. Njegov sodelavec dr. Kaindl je odkril metodo, po kateri meri nihanje krvnega obtoka, in izdelal poseben aparat, tako imenovan reograf. Njegov aparat je pokazal, da zadostuje že ena cigareta, da pade pretakanje krvi po udih za četrinov in da postane normalno šele čez tri četrti ure. Če človek tobačni dim inhalira, se začne šibkejši krvni obtok že, ko potegne vase dim tretjič. Najbolj pa je škodljiv dim prve zjutraj pokajene cigarete.

Koliko skrči nikotin glavne žile okrog srca, na človeku ni bilo moč ugotoviti. Poizkusili so živalih pa so pokazali, da se žile pod vplivom nikotina znatno skrčijo. Iz vseh poizkusov so zdravnikov povzeli, da večina počneta preklikati. Prof. Symanski se je zavzemal za večjo higieno zraka v velemestih. V štirih mestih Posarja, kjer je zelo razvita železarska industrija, so ugotovili, da je v enem letu izpuhlo skozi tovarniške dimnike v zrak 30,000 kg. drobnega železnegra prahu in je v teh mestih umrljivost za raka na pljučih trikrat tako huda, sponzorit denar do prihodnjega tedenskega čeka.

NAJMANJ NEPISMENIH

Zanimiva je statistika, ki po ve, kako je v Sloveniji skozi desetletja padal odstotek nepismenih. Leta 1880 jih je bilo 45.6%, leta 1890—25.5%, leta 1918 le še 10.8%.

Pred drugo svetovno vojno, leta 1931, je imela Slovenija še vedno 5.1% nepismenih, po popisu leta 1948 pa še konaj 2.43%, kar je najnižji odstotek nepismenosti v Srednji Evropi.

nje raziskave so pokazale, da je v možganih sredicë lakote. Ko so delali poizkus na živalih in to sredicë poškodovali, so potale živali izmenada silno požrešne in lene. Pomen notranje sekrecije nikakor ni tako velik kakor so strokovnjaki doslej domevali. Zamašenost torej ni posledica notranjih vzrokov v človeškem organizmu, marveč zunanjih; človek preveč je in se premalo giblje. Debeli ljudje bi morali manj jesti in se več gibati, če bi hoteli shujšati.

DVORANA SLAVE IGRALCEV BASEBALLA

Nekako v sredini države New York, kakih 200 milj severozahodno od New Yorka samega, leži vas Cooperstown. V tej vasi si je l. 1839 dvajsetletni Abner Doubleday zamislil baseball.

V Cooperstownu so l. 1839, za stoletnico tega pomembnega dogodka, prvič odprt vrata Narodnega muzeja za baseball in Dvorano slave. Odtlej je muzej in Dvorano slave obiskalo že nad pol milijona ljudi iz vseh delov sveta.

Muzej je zgrajen v ameriškem kolonialnem slogu. Obiskovalca, ki vstopi, najprej pritegnejo zlatna imena tistih igralcev, ki so našli ovekovečenje v Dvorani slave. Nad kaminom visi slika Abnerja Doubledaya v generalski uniformi, po prostoru

IZSELJENIŠKI TEDEN

Na željo organizacije izseljencev povračnikov in Koordinacijskega odbora, katerje organiziral proslavo "Izseljeniškega tedna" v Jugoslaviji, ki je bil od 4. do 11. septembra, je Predsednik Republike Josip Tito osebno naslovil sledče pozdrave udeležencem proslave, članom naših Izseljeniških Matic in našim ekonomskim izseljencem nasploh:

"Dragi prijatelji in tovariši,

V dneh ko se v okviru proslave 10. obletnice osvoboditve naše domovine proslavlja pri nas v celoti v veselo tudi Izseljeniški ten, bi hotel predvsem da začlem toplo dobrodošlico vsem ljudem naše krvi, kateri so se ob tej priliki podali na dolgo pot, da obiščejo svojo rodno grundo, vsem udeležencem proslave, vsem članom naših Izseljeniških Matic in vsem ljudem jugoslovanskega porekla, kateri žive v raznih deželah sveta in kateri so ohranili ljubezen svoji starim domovinam, pošljam najtopljive pozdrave in želje.

Patriotizem naših ekonomskih izseljencev, izražen našim našim zemlji v teku Narodno-osvobodilne borbe, ko je resnica o borbi narodov Jugoslavije prodrala v svet in ko je vsaka moralna in materialna pomoč našim trpečim narodom in njeni vojski bila dobrodošla, so isti naši ljudje ohranili v svojih novih domovinah tudi še po vojni. Pekal se je ob raznih prilikah, pomoč pa skoro milijona naših rojakov, ki žive v raznih deželah sveta, v največjem številu v Združenih državah Amerike, Kanadi in deželah Južne Amerike, je bila pri naših še kako upoštovana in koristna.

Mnogi od teh ljudi je poleg moralne pomoči in največje osebne aktivnosti dajalo in še daje često tudi največji del svojega premoženja za hitrejši razvoj in zdravje tukajnjih ljudi. Zato smo vedno bili in bomo ostali hvalenji bratom in sestram, kateri so se vrnilni, da živijo skupno z nam in onim, kateri v daljnih deželah gojijo topla čustva do svoje rodne grude, da nudeno nam pomoč za časa vojne in po njej, izraženi v tej ali oni oblike.

Kot mlad kovinar sem tudi jaz bil med tistimi, kateri so odšli v širni svet "u fremt", za kruhom in delom, katerega v naših siromašnih vaseh in kraji ni bilo. Takrat sem poznal in srečeval mnoge naše ekonomiske izseljence v raznih deželah, deli v njimi hudo in dobro v velikih tovarnah, doživiljal in občutil isto kot oni, zato so mi ti ljudje s svojim mukopolnim življem in delom blizu. Vsled tega vedno mislim, da dobro razumeni njihove mešane občutke, težje po rojstnem kraju in sredini naroda, iz katerega so izšli, njihov odnos do stare in

Keep Cool With Soap and Water

Cool. That's the mag. word for summer. That's the way we like to look. That's the way we like to be. Everything else fades in importance.

So why not be cool, asks Katherine Potter, Procter & Gamble's beauty and grooming authority? It's easy if you try.

To cool off all over, a fragrant bath in tepid water is the thing, with lots of good suds from your favorite complexion soap. A warm bath is more cooling and refreshing than a cold one, says Miss Potter, and she warns against too vigorous scrubbing and towel drying. Take it easy she says. Lather your skin to delicious cleanliness, but don't scrub it; and when you dry, pat ... don't rub. A generous slathering of cologne after a bath

keeps your skin feeling cool, and a dusting of powder helps to keep it dry. And don't discount the importance of fragrance. A lovely scent can make you forget the temperature outside.

Keep a cool head by washing your hair often. Choose a style that doesn't need much setting, like the new short, natural looking coifs, then keep it fresh and clean with frequent shampoos. Wear a minimum of make-up. Clean it off and renew it several times a day. Keep your legs smooth and free of hair, and your feet comfortable with repeated applications of foot powder. Wear cool colors. Look cool and make you feel cool.

You just can't be too clean in summer. It's your best bet for keeping cool.

šene in zaostale zemlje, narodi Jugoslavije so se takoj ponovno pokazali kot primer, kako je treba graditi v miru, pravtako kakor so se pokazali med vojno kot primer, kako se je treba boriti. Vzrastlo je in raste na stotine in stotine novih tovarn, hidrocentral, termoelektrarn in rudnikov, vrtajo se novi izvori naftne in odpirajo nova bogastva katera v sebi čuva naša zemlja, grade se nove ladje, ceste in železnice. Točno je, da tako ogromno delo terja tudi gotovo žrtve, samoodpovedi in največje napore, vendar je resnica tudi to, da mi napredujemo, da danes naši ljudje niti v enem kraju države ne umirajo od lakote in ne gredo v tuje kraje za kruhom. Na svoji zemlji gradijo se novo življenje.

Verujemo, da nas razumejo oni ljudje naše narodnosti, kateri se s svojo ljubezni do starega kraja vračajo k nam. Morata tukaj niso takoj in vedno naleteli na pogoje, katere so imeli v deželi, iz katere so prišli. Mi smo se predvsem trudili, da ustvarimo take pogoje, da ostane vrednost viška dela naših ljudi v naši zemlji, da v veliki večini sami predelamo svoje surovine. Mi smo pri kraju z našo osnovno kapitalno izgradnjo, mnoga naša podjetja že delajo in dajejo znaten doprinos skupnemu narodnemu dohodku. Sedaj postopoma posvečamo vedno več pažnje hitrejšemu dvigu življenskega standarda naših delovnih ljudi in proizvodnji predmetov široke potrošnje. Dejstvo je, da je življenski standard naših ljudi vzeto v celoti, že znatno večji kot je bil pred vojno, da bo sedaj vse hitrejši rastel in da bi bil že znatno višji, če ne bi poleg dedovanje zlostosti in drugih velikih težav, bili izpostavljeni raznim elementarnim nesrečam, radi katerih smo morali v skoraj vseh povojnih letih uvažati žito, mašobe in sladkor, katero smo pred vojno izvajali.

Ako danes zmagata v svetu razum in dobra volja, če dovede perspektiva miru in dobrih odnosov med narodi in državami tako daleč, da med seboj tesno sodelujejo in živijo brez želje do tujega, hodijo po svoji poti in se ne umesljajo v tuje stvari, bo lahko človeštvo in z njimi tudi naša zemlja prispevala manj sredstev za oborožitev in več za boljše življenje. To boljše življenje bo zahvaljujoč se temu hitrejši ustvarjeno.

Narodi imajo pravico do miru, zato ga tako vztrajno zahtevajo in posamezniki, kateri iz kakšnega-koli vzroka želijo drugače, se morajo pred splošno trditvo voljo ukloniti.

Naša država bo ostala tudi vnaprej borec za mir, za miro-

ljubno sodelovanje in aktivno koeksistenco, v kateri je že, skupno z ostalimi velikimi in malimi narodi, kateri imajo iste težnje, ustvarjata lepe rezultate. Mir se danes prikazuje izmučenemu človeštvu ne kot neizpolnjiva želja, pač pa kot pravica, o kateri odločajo narodi in ne posameznik.

Ali je potrebno podrobnejje govoriti o tem, kaj pomeni perspektiva trajnega miru za vse narode sveta v sedanji atomski dobi? Razume se, da ni potrebno, ker vsakdo pozna vrednost življenja, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na njihov notranji sistem, potem je potrebno govoriti in ne samo govoriti temveč uporno in stalno iskati nove načine spoznavanja, zblževanja in sodelovanja med narodi raznih držav. To povdram, ker vidim v naših ekonomskih izseljencih možnost za ustvarjanje močnejših medsebojnih vezi med našimi narodi in našimi ljudji, kadar stoji pred možnostjo uničenja. Vendar, če je volja za utrditev tega miru ona vez, ki naj v bodoče poveže vse narode sveta, ne ozirajo se na nj

ILKA VÄSTETOVA

UPOR

ZGODOVINSKI ROMAN

(nadaljevanje)

"Oče!"

Od sramu in togote so mu stopile potne srage na čelo.

S sklopi ob zidu se je oglasil znan meketajoč smeh:

"Hehehe! Ali vam nisem rekkel, da vašega sina niso odpreljali, da ga boste videli, če pojdate z menoj? Hehehe! Samo meni se mora zahvaliti, da ne stopa zdajle uklenjen proti Ljubljani."

Slaba bi predla podlemu lažnivcu, če bi oče ne prestregel razjarjenega sina. Kakor podlascica je Groš smuknil skozi vrata in jo ubral po trgu navzgor. Z zlobnim nasmehom je razmišljjal po poti: k Romanu grem, k lepi Metki, naj velja, kar hoče. Pospačam jo za njeno nekdanje predzrno vedenje proti meni. Hehe! Dekleta bo zanimalo, kje je njen ljubček sinoči prenočeval. Saj vem, da je sama kriva, če je dečko padel najslabši novomeški vlačugi v naročje. Sta že imela kakšen ljubezenski prepriček med seboj. Ali jo bo zabolelo! Hehe! Večjega veselja bi si ne mogel privoščiti ...

Ob Papeža, oče in sin, pa sta se molče napotila v nasprotno smer. Kakor da sta se dogovorila, konec trga nista obrnila korakov proti Ulici sv. Jurija, ampak zavila v ulico Pri mesnicah in od tod naravnost na Loko, kjer ob tem zimskem jutru ni bilo žive duše, da bi ju motila. Zmrzli sneg jima je škrpal pod nogami, ko sta drug za drugim korakala po ozki gazi Krki navzgor: oče naprej, sin za njim.

Ob vzhajajočem soncu se je iskriло ivje na grmovju in na drevju. V Krki se je bleščal sončni odsev kakor zlata cesta. Ob bregu se je delala na vodi tanka plast ledu. Mehke snažne blazine so se leskatale po slahovju

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

BUSINESS OPPORTUNITY

Wonderful opportunity — RESTAURANT in Maywood business district. Seats 21. Modern. Ideal for couple. Selling due to other interests. See to appreciate.

Fillmore 3-9795
Sunday — Linden 4-4114

Owner retiring — CONFECTIONERY AND TOY SHOP and VARIETY SALES — A real money maker for couple. Nice living quarters. 4 rooms and bath.

Bittersweet 8-7697

LIQUOR STORE — Known as Zimny Liquors with living quarters, 150 ft. frontage on busy highway, also extra income from cottage. By owner.

Fulton 5-3594

GRILL AND DELICATESSEN — Wonderful location. Doing a big established business. \$65,000 yearly gross. A real buy with a small down payment. Balance on easy terms. Is a hustler.

Sacramento 2-9072

GIFT AND CARD SHOP — Well established business. Northeast. Selling due to illness. See to appreciate.

Hollycourt 5-3508

Fine opportunity to buy CLEANING AND SHOE REPAIR SHOP. Well established lively business. Gross \$25,000 year. Selling due to illness of owner.

Victory 2-9713

Real buy — T.V. SHOP — Well established trade. Have other interests. Small investment involved. Have your own business. Living quarters in rear. See to appreciate.

Sunnyside 4-4503

"Tukaj je! Tukaj . . . Tukaj!" jima je nekdo kričal z mostu in kazal z iztegnjeno roko pod most.

Res je tam za nekaj trenutkov zamotovila roka vrh glidine. Pognala sta čoln na tisti kraj. Nekaj svetlega je plaval v temnozeleni globini. Jak je strgal zimsko suknjo s sebe, da ga ne bi oviral, in že se je potopil v ledenumrzlo vodo.

Papežu se je zdeло, da ga celo večnost ni bilo nazaj. In vendar se je že nekaj trenutkov pozneje pojabil nad vodo in privlekel Metko za roko s seboj. Ko je zajel sapo, je pograbil onesvesčeno dekle za lase, da je ostala njena glava nad vodo, in bil je v nekaj sunkih pri čolnu ter se prijet zanj.

"Kar vslajite do stopnic!" je vele očetu ves zasopel.

Vsa soseščina je bila že na mostu in več ljudi jim je pritekelo na stopnice poleg mostu naproti. Zanesli so Metko v mitnico, jo položili na klop in Papež in mitničar sta se trudila, da jo obučita v umetnim dihanjem.

"Morda ne delata prav? Zajak ne pride zdravnik?" je obupoval Jak.

"Saj že gre!" se je oglasila mitničarjeva žena od okna.

Res je takoj nato stopil doktor Papež skozi nizka vrata.

"Prav, prav! Kar nadaljujeta?" je povhalil oba samaritana.

Jaku se je zdeло, da je zdravnik mnogo prepočasi slačil kožuh.

Nestrpnno mu ga je iztrgal iz rok in ga vrgel na stol.

"Ali še živi?" ga je vprašal s tolilkšnim strahom v glasu, da ga je zdravnik, ki se je sklonil nad utopljenko, začudeno pogledal in odgovoril:

"Upajmo, da se nam posreči jo obuditi. Ljudje, zdaj pa kar ven! Dovolj nas je, da storimo, kar je potreba," je odločno nagnal radovedneže iz mitnice. "Vi pa stoje pri peči, mlađi mož, da se ogrejetje," je zapovedal Jaku.

Slušali so ga vsi. A zunaj pred mitnico so še postali in premveli dogodek. Takrat je z vozom pridriljal po mostu poganski oskrbnik Belingar, ustavljal konja in vprašal zbrane meščane, kaj se je zgodilo. Povedali so mu.

"Ali ste poklicali zdravnika?"

"Smo. Saj je notri."

Belingar je skočil z voza in prosil najbljižjega meščana:

"Prosim, držite mi konja! Tuji jaz sem prišel po zdravnika."

Please phone ESTEBROOK 8-7508

Chicago, Ill.

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Couple, 1 small child, need 2 bedroom, 4 or 5 room unfurnished apartment. N.W. or Suburb. Moderate rental.

Uptown 8-4892

PLEASE HELP US! — We want to keep our 2 little girls with us. We desperately need an unfurnished apartment. Any good location. Prefer N. or N.W.

Please phone ESTEBROOK 8-7508

HELP WANTED MALE

A GOOD PLACE TO WORK!

Immediate Opening for SKILLED MACHINISTS

Turret Boring Mill and Lathe Hands

For Day or Night Shifts

Must have tools, read and speak some English.

Good transportation. Near Lake St., Milwaukee Ave. and N. Sangamon bus at door.

PYOTT FOUNDRY MACHINE CO.

308 N. Morgan MO 6-0294 Employment Office Open Daily Saturdays Till Noon

FEMALE HELP WANTED

URGENTLY NEEDED!

REGISTERED NURSES

FOR 3 SHIFTS

3 p. m. to 11 p. m.

7 a. m. to 3 p. m.

11 p. m. to 7 a. m.

In very modern new Hospital.

Permanent positions.

Apply in person.

COMMUNITY MEMORIAL GENERAL HOSPITAL

Willow Spring Road at 51st St.

La Grange, Ill.

PHONE:

Fleetwood 2-1200

Mr. J. G. SMITH

Between 9 and 4

SUNnyside 4-4503

Stopil je v mitnico in se kmalu vrnil v spremstvu doktorja Poberja. Iz minožice, ki je stala pred mitnico, se je prerila do voda star Gričarica, priateljica pokojne Marjetje Gosarke.

"Gospod doktor! Kaj je dekletom?"

Zdravnik, ki mu je bila stara zeliščarica dobra znanka, se je nasmehnihil in pokimal:

"Živi." Zlezel je na voz in Belingar je pograd konja, da na trgu obrne.

Iz mitnice je stopil Papež in zaklical, da so čuli vsi, ki so stali naokrog:

"Gričarica! Prosim, stopite k Romanovim po topla oblačila, da se dekle preobleč! Pa povejte, da je ne bo nazaj, ker jo odpeljemo k nam in ostane kar pri nas! Rešili smo jo zase," je prisestavil s svojim značilnim hudo-mušnim mežkanjem in odšel proti domu, da prinese za sina suho obleko in perilo in naroči ženi, naj pripravi toplo posteljo. Na ovinku je srečal poganski voz in zamahnil je doktorju z veselim smehom.

Doktor Pober je ves zamišljen odzdravil . . . Da, tu je šla smrt tuk mimo mladega življence, a tam na Pogancah je drugače. Tam bo trda borba z njo!

Vse kaže, da je mlada gospa Langerjeva podedovala staro rodbinsko bolezen. Sicer jo taji in skriva . . . "Ampak mene, zdravnika, ne bo preslepla. Najraje bi govoril z Langerjem. A kaj, ko mi je prepovedala, ker se boji, da se ne bi razburil. Mož res ni v dobr kiži. Temeljito si je pokvaril srce," je razmišljjal zdravnik po poti.

Na Pogance so se vselili hudi časi. Prehlad, ki si ga je Iza nakopala ob nastopu mraza, se je izprevrgel v pljučnico.

"Pljučnica tu, pljučnica tam," je godnjal doktor Pober proti Manici, ki se skoraj ni ganila od svoje ljubljenke.

"Ali ima Metka tudi pljučnico?" je vprašala starka.

"Seveda, kopel v Krki ob takšem letnem času ne more biti nekaznovana."

Toda medtem ko je Metka svojo bolezen s pomočjo in nego skrbne Jakove mame kmalu premagala, je poganska graščakinja ležala še tedne in tedne — saj se je že drugič v življenu borila s pljučnico.

"Ko ozdraviš, pojdem zopet na Stari Grad, da se boš kopala v toplicah in se temeljito pozdravila," jo je tolažil mož.

Res je naposled spet vstala. Toda zdravje se ni hotelo vrniti. Zdravnik je bil stalen gost pri Langerjevih. Izina lica pa so ostala vdrta in zelenkasto bledu.

Toplega pomladnega dne so se odpravili na Stari Grad. Vožnja skozi prekrasno pomladno zelenje in cvetje je Iza izprva neizmerno poživelja. Z očmi je žejno pila lepoto dolenske pomlad. Globoka v blazine pogreznjena je s pogledom spremljala svežezeleno gričevje, vasice, polja in travnike, ki so se pomikali mimo okna njene kočje.

Ko so dospeli na Stari grad, pa je bila močno utrujena. Nekaj dni je ležala, potem so jo začeli voziti v toplice. A Iza ni vzdržala več niti tople kopeli niti sonca. Kopel jo je dušila, sonce ji je povzročalo bolečine v glavi. Vrnili so se prav kmalu na Pogance.

Nato je obležala. Ni mogla več vstajati. Bili so dnevi, ko ni smel nihče k njej razen stare Manice, ki ji je stregla. Kadar je bila Iza boljša, si je želela videti svojega otroka. Samo vidi. Prinesli so lepo dekletev v Izino spalnico, ampak k postelji otrok ni smel. Kako rada bi bila Iza milovala krasnega otročiča! Le enkrat še si ga je želela držati v rokah, stisniti toplo mehko telesko k sebi, poljubiti napeta rožna ličeca, pogladiti zlate kodrčke in čutiti z vsem svojim bitjem: To je moje! Moj!

Nato je obležala. Ni mogla več vstajati. Bili so dnevi, ko ni smel nihče k njej razen stare Manice, ki ji je stregla. Kadar je bila Iza boljša, si je želela videti svojega otroka. Samo vidi. Prinesli so lepo dekletev v Izino spalnico, ampak k postelji otrok ni smel. Kako rada bi bila Iza milovala krasnega otročiča! Le enkrat še si ga je želela držati v rokah, stisniti toplo mehko telesko k sebi, poljubiti napeta rožna ličeca, pogladiti zlate kodrčke in čutiti z vsem svojim bitjem: To je moje! Moj!

Nato je obležala. Ni mogla več vstajati. Bili so dnevi, ko ni smel nihče k njej razen stare Manice, ki ji je stregla. Kadar je bila Iza boljša, si je želela videti svojega otroka. Samo vidi. Prinesli so lepo dekletev v Izino spalnico, ampak k postelji otrok ni smel. Kako rada bi bila Iza milovala krasnega otročiča! Le enkrat še si ga je želela držati v rokah, stisniti toplo mehko telesko k sebi, poljubiti napeta rožna ličeca, pogladiti zlate kodrčke in čutiti z vsem svojim bitjem: To je moje! Moj!

Nato je obležala. Ni mogla več vstajati. Bili so dnevi, ko ni smel nihče k njej razen stare Manice, ki ji je stregla. Kadar je bila Iza boljša, si je želela videti svojega otroka. Samo vidi. Prinesli so lepo dekletev v Izino spalnico, ampak k postelji otrok ni smel. Kako rada bi bila Iza milovala krasnega otročiča! Le enkrat še si ga je želela držati v rokah, stisniti toplo mehko telesko k sebi, poljubiti napeta rožna ličeca, pogladiti zlate kodrčke in čutiti z vsem svojim bitjem: To je moje! Moj!

Nato je obležala. Ni mogla več vstajati. Bili so dnevi, ko ni smel nihče k njej razen stare Manice, ki ji je stregla. Kadar je bila Iza boljša, si je želela videti svojega otroka. Samo vidi. Prinesli so lepo dekletev v Izino spalnico, ampak k postelji otrok ni smel. Kako rada bi bila Iza milovala krasnega otročiča! Le enkrat še si ga je želela držati v rokah, stisniti toplo mehko telesko k sebi, poljubiti napeta rožna ličeca, pogladiti zlate kodrčke in čutiti z vsem svojim bitjem: To je moje! Moj!

Nato je obležala. Ni mogla več vstajati. Bili so dnevi, ko ni smel nihče k njej razen stare Manice, ki ji je stregla. Kadar je bila Iza boljša, si je želela videti svojega otroka. Samo vidi. Prinesli so lepo dekletev v Izino spalnico, ampak k postelji otrok ni smel. Kako rada bi bila Iza milovala krasnega otročiča! Le enkrat še si ga je želela držati v rokah, stisniti toplo mehko telesko k sebi, poljubiti napeta rožna ličeca, pogladiti zlate kodrčke in čutiti z vsem svojim bitjem: To je moje! Moj!

Nato je obležala. Ni mogla več vstajati. Bili so dnevi, ko ni smel nihče k njej razen stare Manice, ki ji je stregla. Kadar je bila Iza boljša, si je želela videti svojega otroka. Samo vidi. Prinesli so lepo dekletev v Izino spalnico, ampak k postelji otrok ni smel. Kako rada bi bila Iza milovala krasnega otročiča! Le enkrat še si ga je želela držati v rokah, stisniti toplo mehko telesko k sebi, poljubiti napeta rožna ličeca, pogladiti zlate kodrčke in čutiti z vsem svojim bitjem: To je moje! Moj!

Nato je obležala. Ni mogla več vstajati. Bili so dnevi, ko ni smel nihče k njej razen stare Manice, ki ji je stregla. Kadar je bila Iza boljša, si je želela videti svojega otroka. Samo vidi. Prinesli so lepo dekletev v Izino spalnico, ampak k postelji otrok ni smel. Kako rada bi bila Iza milovala krasnega otročiča! Le enkrat še si ga je želela držati v rokah, stisniti toplo mehko telesko k sebi, poljubiti napeta rožna li